

Izvor: web

Tekst: ANA TENŽERA

Petak, 21. srpnja 2023.

KAD „FINI“ DEČKI KRENU UBIJATI: ČOVJEK SE RAĐA S ODREĐENIM PREDISPOZICIJAMA, A SVE JE OSTALO NADGRADNJA

Srđan Mlađan svoj je vikend, koji je dobio kao uzoran zatvorenik, pretvorio u pakleni. Mlađić koji je sa 16 godina osvojio titulu juniorskog prvaka u hrvanju, nije nam ostao u sjećanju po sportskim uspjesima: u kolektivno sjećanje urezala se slika na kojoj leži bez majice dok ga specijalac drži koljenom priklještena na cesti.

Do punoljetnosti su mu nedostajale dvije godine, kad je Mlađan iza sebe imao već dugu povijest nasilničkog ponašanja. Delinkventski put Srđana Mlađana započeo je kad je imao tek 12 godina: provalio je u četiri kioska i dočepao se nekoliko tisuća njemačkih maraka te bušio gume na kamionima. S 14 godina zapalio je školsku knjižnicu u Capragu, udaljenu tristotinjak metara od kuće u kojoj je živio. Potom je u Tehničkoj školi uništio namještaj i kroz zatvorene prozore bacio računala, nakon čega je uhvaćen.

Izbačen je iz škole i podvrgnut psihijatrijskom liječenju, ali je već godinu dana kasnije, kada mu je bilo 15, u ruke prvi put uzeo očevu pušku i pokušao ubiti Josu Martinića, čuvara tržnice u Capragu. Događaj se zbio 19. siječnja 1997., a Martinić je preživio pukom srećom jer se, nakon što ga je prvi hitac promašio, bacio na pod pa su mu iduća tri metka proletjela iznad glave.

UBOJSTVO BEZ MOTIVA

U siječnju 1998. godine ubio je svoju 16-godišnju Elizabetu Šubić koja je čekala prijatelja pred školom u Petrinji. Mlađan je došao do nje i vodili su kratak razgovor (navodno ju je upitao vjeruje li u Sotonu), nakon čega je iz sportske torbe izvadio strojnicu svog oca Mladena i ispalio dva hica. Djevojka je ostala na mjestu mrtva, a on je spremio oružje natrag u torbu i vratio se u Sisak na isti

način na koji je iz njega doputovao – gradskim autobusom. Da nije naišla ona, žrtva bi bio netko drugi, priznao je Mlađan u svibnju te 1998. godine u istrazi. Mediji su ga tada prozvali sisačkim monstrumom.

Policiji je prije njegovog uhićenja, glavna nepoznanica bila zašto je uopće netko hladnokrvno ubio tu mirnu i omiljenu djevojku. Što je bio motiv? To nikome nije bilo jasno. Prvi tragovi istražitelje su odveli do njezinog dečka. Nakon provedenih vještačenja utvrđeno je da mladić nije mogao biti ubojica djevojke i istraga se, unatoč svim naporima istražitelja, našla u slijepoj ulici.

Mjesec dana kasnije, u veljači 1998., mještane sisačkog naselja Željezara šokiralo je još jedno ubojstvo, ovaj put umirovljenika, Petra Jančića (63). Nakon više od 150 provedenih razgovora istražitelji nisu bili bliže odgovoru tko je hladnokrvni ubojica, sve do jedne pljačke banke na području Siska. Osumnjičeni za pljačku bio je samozatajni mladić iz Petrinje, Srđan Mlađan.

Kriminalistička vještačenja pokazala su kako su oba ubojstva povezana jer su počinjena iz istog oružja, a za vrijeme pretresa kuće Srđana Mlađana njegov je otac priznao kako posjeduje automatsku pušku koja je odgovarala opisima forenzičara. Istraga je utvrdila kako je Srđan pušku i rezervnu odjeću skrivao na obližnjem groblju, na koje bi išao prije i nakon likvidacija koje je napravio.

FILM, NAGRADNI IZLASC I KRVAVO FINALE

Srđan Mlađan doslovce je „izlazio“ VHS kazetu filma Olivera Stonea koji je napravljen po priči Quentina Tarantina „Rođeni ubojice“ – u mjesnoj videoteci posudio ju je čak 52 puta. Njegova fascinacija ovom poremećenom, košmarnom i hipernasilnom vizijom Stoneove opasne, satirične krimi drame, koja je prije trideset godina predviđjela kaotični „tabloidni“ televizijski i medijski krajobraz našeg vremena, uvelike je doprinijela želji da poput glavnog junaka Mickeya sačmaricom kroji sudbine.

Policajci su naposljetku Mlađana odlučili privesti. Na suđenju je dobio maksimalnu kaznu koja mu se kao maloljetniku mogla izreći – deset godina.

„Vidimo se u paklu“, promuklim je glasom poručio Srđan Mlađan sisačkom sucu Damiru Parcenu nakon izricanja kazne. Zatvoren je u požeškoj kaznionici. Usprkos tome što je bez ikakvog razloga dvaput ubio, Mlađan je iz kaznionice na slobodu izašao čak 21 put, a s posljednjeg nagradnog izlaska nije se vratio. U veljači 2002. godine dobio je posljednji, 21. nagradni izlazak iz zatvora, nakon kojeg se uputio u Zagreb, unajmio stan na Borongaju te nabavio pištolj. Tri dana kasnije opljačkao je banku u Zvonimirovoj ulici. Policajac Milenko Vranjković King došao je do zgrade u kojoj je boravio Mlađan kako bi ga priveo. Susreli su se u prizemlju zgrade te je policajac tražio Mlađanovu osobnu, a on ga je potom usmratio s tri metka i uzeo mu službeni pištolj.

Nakon ubojstva pobjegao je nekoliko ulica dalje i došao do Ravnica gdje je utrčao u obiteljsku kuću Božene Kosović i zatočio nju i njenu djecu, Nikolinu i Marka. Specijalna policija opkolila je kuću, a Mlađan je zahtijevao da dođu brojne novinarske ekipe jer, kako je naveo kasnije, bojao se da će ga policajci ubiti. Talačka kriza na Ravnicama trajala je pet sati, nakon čega se predao, gol do pasa. Nakon tog događaja pokrenuto je novo suđenje, na kraju kojeg je Mlađan osuđen na 15 godina zatvora. Bila je to maksimalna kazna koja se prema zakonu mogla izreći mlađem punoljetniku. „Posrećilo“ mu se jer, da je ubojstvo počinio samo 66 dana kasnije, kazna bi mogla biti četrdeset godina. Suđenje je obilježeno njegovim provokacijama i napadom na vlastitu sestričnu. „Želim minutom šutnje izraziti sućut svima koji su ubili neku murjačku svinju. Nije mi žao što sam to učinio, šteta je što nema više ljudi poput mene“, rekao je Mlađan po izricanju presude.

Rekao je i da prije no što nekoga ubije, osjeti jaku bol u trbuhu. Bol nestaje tek nakon što nekoga liši života.

„Može li netko zavarati psihijatra pa izaći ranije? Pacijenti su često skloni disimulaciji simptomatologije i oni boljih kognitivnih sposobnosti nastoje naučiti ono što psihijatar želi čuti, no prilikom otpusta pacijenta procjenjuje se niz faktora, upravo zato da se rizik ponavljanja kaznenog djela svede na minimum. Puštanje na izlaz ovisi o „dobrom ponašanju unutar institucije“ te su konačni otpusti determinirani zakonskim odredbama o dužini kazne. Uz ubrojivost, vještak ocjenjuje i raspravnu sposobnost koja podrazumijeva sposobnost optuženika shvatiti što mu se stavlja na teret u sudskom postupku, sposobnost shvaćanja sudskih radnji, praćenja tijekom rasprave te sposobnost davanja obrane u dogovoru s braniteljem“, objašnjava dr.med. Hrastić o nagradnim puštanjima iz penalnih institucija.

Događaj koji je šokirao javnost 2019. godine ženidba je Srđana Mlađana s 20-godišnjom Zagrepčankom Eliom Molnar, koju je na vjenčanju prvi put vidio. Prije toga su se godinama dopisivali. Mlađanova mladenka ima tragičnu sudbinu: poginula joj je majka, a otac je nju i brata ostavio dok su još bili mali. Djevojka je bila je u sukobu sa zakonom, a tražila je i pomoć psihijatra.

O namjeri da sklope brak morao je obavijestiti zatvorsku upravu te potom dobiti odobrenje. Uprava zatvora napravila je neviđene mjere osiguranja u lepoglavskoj kaznionici i nije mu odobrila „intimu“ zasebne sobe, već samo susret u prostoriji gdje inače ljudi iz vanjskog svijeta posjećuju zatvorenike.

Trostruki ubojica, jedan od najokrutnijih u hrvatskoj povijesti, osuđen je na ukupno 29 godina zatvorske kazne što znači da bi iz zatvora trebao biti pušten 2027. godine. Ipak, s obzirom da je oženjen čovjek, postoji i mogućnost da ranije izađe na slobodu...

Sam za sebe kaže da mu je jedino rješenje „metak u čelo“.

„Uništio si je život. I sebi i nama. I tu nema natrag“, kaže njegova majka Nediljka. I nastavlja kroz suze: „Da jednom dođe kraj ovome. Mi smo 20 godina izloženi linču. Teško mi je jer mi ga nismo tako odgajali. Ni da mrzi niti da ikome išta našao učini. On kao dijete nikad nikome ružnu riječi nije rekao. Pročitala sam kako je na djeda nasnuo nožem, što nije istina. On je djeda obožavao, a i djed njega. Ali, taj nesretni rat... Kao 10-godišnji dječak vidio je strahote, nešto se prelomilo u njemu. Ni dan-danas ne znam...“ Vještaci su zaključili da zbog strahota koje je vidio kao dijete, ima teški PTSP:

Mlađanova mladenka se i sama jednog vikenda, našla iza rešetaka. Policija je protiv nje podnijela kaznenu prijavu zbog prijetnje članu njezine obitelji, nakon čega joj je određen jednomjesečni istražni pritvor. Riječ je bila o obiteljskom nasilju – navodno je sebe izrezala nožem, a onda tim istim oružjem krenula na člana obitelji. Nakon pregleda, liječnici su je odlučili pustiti kući. Navečer joj se stanje opet pogoršalo. Žestoko se posvađala i potukla s bratom koji ju je pokušao smiriti. Potom im je prišao još jedan član obitelji u namjeri da ih razdvoji, ali je Elia Mlađan (djevojački Molnar) na koncu sama pozvala policiju koja je došla i uhitila je.

SLUČAJ IVANA BORŠIĆA

Jedan od hrvatskih zločinaca koji je već dva puta sudjelovao u višestrukim ubojstvima jest Ivan Boršić. On je 1992. godine, kada mu je bilo samo 15 godina, napustio drugi razred srednje škole u Zagrebu i pobjegao u BiH. Ratovao je u postrojbama HOS-a i HVO-a dok nije ranjen 1993. Ivanu se život na kraju život spašava u Tampi na Floridi, gdje je dospio nevjerojatnim spletom okolnosti koji graniči s čudom. Operaciju i njegov boravak u SAD-u pratili su brojni američki mediji. Po povratku iz SAD-a, ubrzo se vraća na ratište. Dvije godine kasnije, nakon što se skinuo iz uniforme, ujutro na Veliki Petak, njegov život skreće u potpuno krivi smjer.

Izvor: facebook

„Činilo se nepovratno...“, piše na koricama knjige „Vidimo se na osmrtnici“, višestrukog ubojice, lakog na okidaču i vještog pera Ivana Boršića koji je još kao dijete osvajao nagrade za svoje tekstove. Naime, na spomenuti Veliki Petak 14. travnja 1995. godine, Boršić je malo prije osam sati ušao u pekarnicu u Zaprešiću i iz pištolja ubio Bajrama Jelliajija (50), Sphejtima Ninaja (22) i Olufemija Olapadea Bankolea (37), a ranio je Muhameda Ninaja i Ramadama Miljahimija. Osuđen je na 14 godina zatvora.

Nakon izlaska iz zatvora, ubrzo se vraća iza rešetaka zbog sumnje da je naručitelj ubojstva Ante Rose. Iako je bio u Rosinu društvu kod teretane XXL na Velesajmu, policajci su ustanovili da je baš Boršić naručio Rosino ubojstvo za 200.000 kuna. Ante Roso nije ni slutio da mu „brat“ koji mu je svojedobno pomagao zakopati likvidiranog srbijanskog kriminalca negdje na području između Sesveta i Kašine, radi o glavi.

Boršić je bolovao od PTSP-a, a psihijatri su utvrdili da je napet, nestrpljiv, nasilan i eksplozivan. I po vrlo hladnom vremenu hodao je u kratkim hlačama.

Boršić je izašao iz zatvora nakon desetak godina: 2005. organizira krvavu pljačku Fine, u Zvonimirovoj ulici u Zagrebu, kada su ubijeni zaštitari Drago Renar i Stipe Mušar. Tog vikenda Boršić je dobio slobodno iz zatvora u Lipovici jer mu se rodio sin. Znao je točan raspored prostorija, kada će prevesti novac, koliko će zaposlenika biti u zgradi. Boršić kaže da je Roso te informacije o rasporedu prostorija dobio od jednog zaštitara. Tvrdio je da se vratio u zatvor između 12 i 13 sati, a novac su trebali prevoziti oko 14 ili 15 sati.

Ostala tri pljačkaša - Žugelj, Štrk i Tucman išli su u pljačku, a u bijegu su pobacali fantomke namočene u slinu drugih ljudi, što je bila Rosina ideja da zavaraju policiju. Boršić tvrdi i da je opljačkani plijen cijeli dan stajao u prtljažniku unajmljenog auta na parkiralištu Mercatora prije no što ga je pokupio Dražan Bekavac i zakopao ga u dvorištu u Velikoj Gorici. Bekavac, tvrdi Boršić, nije znao odakle je novac, kao ni vlasnik dvorišta gdje je 1,6 milijuna kuna bilo zakopano.

Boršić je dodao i da mu je žao zbog ubojstava zaštitara i da se nada da će nagrada koju je raspisao Sokol Marić otići u ruke obitelji žrtava.

„Naravno da je često riječ o ljudima koji dolaze iz disfunkcionalnih obitelji, obitelji koje imaju problem s drogom ili alkoholom, zlostavljanjem ili nekim drugim oblikom patologije. Oni su počeli sa sitnim krađama. Obično orobe kiosk. Zatim kreću na sve teža djela, a završe s jednim, dva ili čak više ubojstava. Isto vrijedi i za obiteljske zlostavljače koji su u stanju tući ženu i djecu, mrcvariti ih godinama tako da im polome svaku kost u tijelu“, objašnjavaju neuropsihijatri. Ivan Boršić policajcima je ispričao nevjerojatne priče, jednako jezive ako ne i gore od već počinjenih zločina. Nešto od toga potvrdio je i detektor laži, ali Boršić ima teški PTSP te košmar u glavi.

PREDISPOZICIJE, KRIVNJA I UBROJIVOST

Mi zapravo nemamo pojma tko se sve šeće u našoj neposrednoj blizini pa ponekad zbog toga susjedi ostanu iznenađeni kada se otkrije da je neki “fini

dečko" zapravo monstrum. Obiteljska anamneza ili podrijetlo ne moraju imati velikog utjecaja na stvaranje ubojice. "Čovjek se rađa s određenim predispozicijama, a sve je ostalo nadgradnja. Kako inače objasniti situacije u kojima je obitelj bila topla, puna ljubavi i razumijevanja, materijalno osigurana, pa opet ima crnu ovцу – sina koji je zlostavljač ili ubojica. Meni se ipak čini da velikog utjecaja u prevenciji ima društvo u cjelini", zaključuje dr.med. Hrastić.

Odvjetnik Veljko Miljević objašnjava razliku između krivnje i ubrojivosti, na koje većina ljudi pogrešno gleda.

„Pretpostavka krivnje, i to većina ljudi ne razumije, jest ubrojivost, a ubrojivost je stanje. To je sposobnost da znaš što radiš. Najčešće se u stvarnosti shvaća da je umni dio još sačuvan, ali da volontativni (voljni) element shvaća da je u krivu, da mora snositi posljedice svog djela. Dakle shvaća elemente kaznenog djela, ali se ne može tome oduprijeti, čega se sjećam s predavanja nekadašnjeg ministra pravosuđa Branimira Šeparovića. To je taj jasan voljni element. Znači ubrojivost je stanje s elementima krivnje, kao namjera i nehaj. Ako je ubrojivost narušena, onda je i krivnja. Krivnja je konkretan odnos počinitelja prema djelu, a ubrojivost je stanje i pretpostavka za krivnju“, objašnjava Miljević.

IMA LI ROĐENIH UBOJICA?

Odvjetnik Veljko Miljević prisjeća se osamdesetih i jednog slučaja obrane. „Imali smo jedan izuzetno zanimljiv slučaj u Ježevu gdje su žena, njezin ljubavnik i njezina mama zadavile muža i objesile ga preko grede. Ljubavnik te žene je tada imao devetnaest godina i nisu imali pojma da ih iza odškrnutih vrata, iz sobe gleda dijete od četiri godine. Dijete je i na raspravi davalo iskaz. Tu su bile nešto veće kazne; deset, dvanaest i četrnaest godina jer je bilo više okrivljenih, ali najzanimljivije je da je to dijete gledalo i koje je bio od ključne važnosti za elemente obrane. To je bilo osamdesete, a devedesete se jedan od počinitelja djela vraća iz zatvora. Zatim dolazi 1991. godina, počinje rat, on ide u rat i vraća se. Dijete isto raste. Počinitelj ima 36 godina i živi s majkom tog djeteta koje je imalo dvadeset godina. Bilo je svađa i dijete ubija naposljetku ubojicu svog oca“, prisjeća se Miljević.

„Mislim da smo Silvije Degen i ja branili najviše ubojstava u različitim varijacijama, a svugdje je prisutan poremećaj; bila tu prisutna prava duševna bolest ili kratkotrajan psihički poremećaj. Psihopatija je jednostavno neusklađenost s načinom ponašanja, a sociopatija je daleko šira i ne može narušiti ubrojivost u tom stupnju u kojem se to događa kod prave duševne bolesti. O smrtnoj kazni sam imao stav koji je bio u onoj državi prilično jasan i formuliran. Ukinuta je s Božićnim Ustavom, ali abolicionizam je bio strašno prisutan. Mnogi su govorili da vjera brani izricanje smrtno kazne, no to nije istina. U tada popularnoj Latinici sam govorio o smrtnoj kazni. Ja sam imao stav da nitko ne može govoriti o smrtnoj kazni ako ne zna stanje tog društva i konkretne situacije i ja sam to i matematički obrazložio - da je postojanje smrtno kazne u direktnoj ovisnosti o stanju svijesti društva. Ako počinitelja ništa drugo ne može odvratiti od ponavljanja najtežih kaznenih djela, a takvih nema više od 2 posto, onda je za njega smrtna kazna. Oni koji imaju svijest da se mogu odvratiti od toga, nisu za smrtnu kaznu. Ja sam gledao masu ubojica u oči. Što da vam kažem... kad vi vidite i čujete da vam čovjek kaže 'najbolje bi za ovo društvo bilo da me nema'. Tu treba poduzeti sigurnosne mjere, a prije svega provoditi liječenje. Tu kazna igra daleko manju ulogu od preventivnih mjera“, zaključuje prof.dr. Miljević o smrtnoj kazni za „najgore od najgorih“ – bili oni rođeni ubojice ili ih je takvima napravila njihova okolina.

GDJE „STOLUJE“ AGRESIJA?

Organ koji regulira našu agresivnost je mozak. Ozljede određenih centara u mozgu kod nekih osoba mogu dovesti do povećanja, odnosno smanjenja njihove agresivnosti. Mozak je naš najsloženiji organ te se provode brojna istraživanja kako bismo u potpunosti shvatili kako funkcionira.

Određeni dijelovi mozga imaju različite zadaće, a za kontrolu agresivnosti bitan je prefrontalni korteks. Ozljeda prefrontalnog korteksa može dovesti do velikih promjena u ponašanju pojedinca, a jedan od prvih i najčešće spomenutih dokaza o tome je slučaj Phineas Gagea, radnika na željeznici koji je ubičajeno bio razumna i smirena osoba. Jednom prilikom doživio je ozbiljnu ozljedu kad mu je metalna šipka prošla kroz lubanju i oštetila orbitalni frontalni korteks. Nakon te nesreće Phineas je postao razdražljiv, neraspoložen i često ljutit. Nije mogao kontrolirati svoje osjećaje te je nerijetko bio i agresivan.

Dr.med Hrastić kaže kako je agresivno ponašanje čovjeku imanentno. Agresija je oblik ponašanja kojemu je u osnovi namjera da se nanese šteta, da se netko fizički ili psihički povrijedi. Osnove agresivnog poriva leže u našem tjelesnom i psihičkom stanju; pojavljuje se uz osjećaj srdžbe i neprijateljstva; u frustrirajućim situacijama (u kojima je agresija samo jedan oblik reagiranja); ili kada se očekuje fizička ili verbalnu prijetnja. Ljudski je mozak, dakle, središte agresivnog ponašanja.

„Koji dio mozga je odgovoran? Impulzivno agresivno ponašanje potječe od disfunkcije međusobno povezanih struktura u koje spadaju prefrontalni korteks, prednji cingularni korteks, i subkortikalne strukture (amigdala-parna jezgra u sljepoočnim režnjevima), nucleus accumbens, nakupina neurona na donjem dijelu frontalnog režnja). Nadalje, i neurotransmiterski poremećaji imaju ulogu - posebice poremećaj u koncentraciji serotonina, dopamina, noradrenalina i GABA-e. Neurotransmiteri su spojevi koji služe prenošenju signala između neurona i njihov je disbalans uzrok velikog broja psihičkih poremećaja pa tako imaju ulogu i u antisocijalnom poremećaju i nasilju“, objašnjava dr.med. Hrastić.

No, pustimo sad stručne pojmove. Zašto smo odabrali upravo Zavadlava, Boršića i Mlađana kao primjere i zapitali se jesu li rođeni sa „zlim genom“ ili ih je okolina učinila ubojicama? Ova tri čovjeka različita su svaki na svoj način - Zavadlav je doslovce bio razapet u obitelji između osobe koja teško da se može nazvati majkom i željom da pomogne mlađem bratu, za Mlađana majka tvrdi da je bio „dobro dijete“, no znamo da je počeo ubijati s 14 godina, a Boršić je spoj izuzetno inteligentnog čovjeka s kriminogenim namjerama, željom za dobrim životom, ali i sklon ubijanju ako mu se netko nađe na putu.

Kako odvjetnik Miljević kaže, samo vještaci koji provedu sate i sate s ubojicama mogu, pa možemo reći „nagršiti“ njihovu psihu, njihove motive ili prazninu u duši. Neki znakovi nam od djetinjstva govore da će čovjek biti problematičan i možda psihopat ili sociopat: kad u malenim životinjama ne vidi sreću, već ih muči na najstrašnije načine, za koje se pitamo kako su mu uopće pali na pamet, kad se često igra vatrom, možda već i podmeće požare - i to sve još u dobi nižih razreda osnovne škole.

Možemo završiti i s jednim od najtragičnijih slučajeva koji se dogodio 1975. godine u malom selu kraj Siska. „Faćuk“ je glavni lik. Tako je, naime, cijelo selo zvalo malenog dječaka imena Blum i nastavilo sve do njegovog zatvaranja. Nije se znalo tko su mu roditelji, a odgojio ga je jedini par koji je uopće želio imati posla s njim. Zvao ih je baka i djed. Blum je imao i brata. Uspjeli su stupiti u neki kontakt i brat ga je pozvao na krstítke - rodio mu se sin. Blum je došao do svojih bake i djeda kako bi ih molio nešto novaca za cvijeće i bombonijeru. Znao je koliko ga vole, a također je znao da su prodali svinje te da imaju novaca. Blum je inače imao „zlatne ruke“- mogao je napraviti sve što je želio. Njegovi su se posjetu izuzetno razveselili, ali su mu objasnili da nemaju novaca jer su ponovo kupili svinje. Baka je otišla u dvorište, a „unuk“ je improviziranom puškom, koju je napravio od rame za bicikl, ubio djeda. Krenuo je za „bakom“ te je zaklao improviziranim nožem.

Brzo su ga pronašli jer je „baka“ prije izdaha na podu krvlju napisala Blum. Bio je to prvi samostalni slučaj Veljka Miljevića, slučaj koji ga je progonio. Zašto? On se s Blumom sprijateljio, kako kaže, izgradio izvanredan odnos. A Blum mu je rekao: „Vidite li Veljko kako je sve u životu pogrešno postavljeno? Ja sam ubio jedino dvoje ljudi koji su mene voljeli u životu i ja sam njih volio. I što sad? Njih više nema, a ja ću na robiju. Vidite li kako je sve pogrešno postavljeno?“ Ova tragična priča s Blumovim pitanjem na kraju, pratila je tada 23-godišnjeg odvjetnika Miljevića godinama.

Televizijske serije, pa čak i filmovi, često brkaju pojmove iz psihologije i psihijatrije. Tako ćemo često u nekoj od brojnih kriminalističkih serija, kojih se na desetine vrti na našim programima, naći potpunu zbrku. Primjerice - shizofrenija će imati krivu definiciju. PTSP će biti ograničen samo na vojnike...

Malo opširnije o stigmatizaciji „bolesti glave“ govori dr.med. specijalistica i psihijatrica, subspecijalistica biološke psihijatrije i psihoterapije Sandra Vuk Pisk. „Strah i nepoznanice utječu na takav način razmišljanja. Agresija nije vezana uz dijagnozu i nije točno da su osobe koje pate od psihičkih poremećaja agresivnije od opće populacije koja ne boluje od psihičkih poremećaja. Na agresivnost utječe čitav niz čimbenika neovisnih o dijagnozi tako da se ne može generalizirati, a to ponovno implicira nužnost kontinuirane psihoedukacije. Što se tiče društva tu postoji strah koji utječe na takav način razmišljanja“, zaključuje ovu temu dr. Vuk-Pisk.

U velikom uzorku gledano, samo 5% počinitelja kaznenih djela su „pravi“ duševni bolesnici. Posebno velik problem u posljednje vrijeme je bipolarno afektivni poremećaj (BAP). Stanje koje imaju Owen Willson, Jim Carrey, Catherine Zeta-Jones i doslovce bi mogli reći 1/3 Hollywooda, zbog čega se toliko i čulo o njemu, postalo je izuzetno stigmatizirano. Kako se upravo zbog bolesti glumaca sve češće spominje, a da se ni ne provjeri definicija, tako u serijama „bolesni od bipolarnog“ pale kuće, otimaju, ubijaju, imaju teške halucinacije...

Upravo zato, odlučili smo u idućem nastavku našeg serijala objasniti što je ovo stanje, kako ga dijagnosticirati i pokušati maknuti stigmom s njega.

<https://psiha.hr/kategorija/psihijatrija-i-psihologija/distinkcija-izmeu-psihopata-i-sociopata-imate-li-posla-s-hannibalom-lecterom-ili-kraljem-joffreyjem>

<https://psiha.hr/kategorija/psihijatrija-i-psihologija/sluaj-filip-zavadlav-tko-je-kriv>

<https://psiha.hr/kategorija/psihijatrija-i-psihologija/hibristofilija-od-fascinacije-zloestim-dekima-do-seksualne-privlanosti-prema-osuenicima-za-najte-zloine>

Novinarski projekt Sociopati i psihopati: Agresija utisnuta u mozgu ili vanjski faktori?

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije, iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.

